

กลุ่มย่อยที่ 7

สาขาภาษาและการสื่อสาร

สื่อสุขบัญญัติต้านภัยโควิด-19: วาทกรรมพหุรูปแบบและบทบาท**

กำพล แสงบุญสถิต¹

บทคัดย่อ

กระทรวงสาธารณสุขได้บูรณาการสุขบัญญัติแห่งชาติกับวิธีป้องกันโรคโควิด-19 และผลิตสื่ออินโฟกราฟิก เพื่อสื่อสารสุขภาพกับประชาชนตามนโยบาย "ฐานวิถีชีวิตใหม่ด้วยสุขบัญญัติ" ที่ประกาศไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ.2563 สื่อเหล่านี้ถูกนำมาศึกษาด้วยการวิเคราะห์วาทกรรมพหุรูปแบบเชิงคุณภาพเพื่อให้ทราบรายละเอียดการใช้สัญลักษณ์ และการสื่อความหมายและเพื่อให้ทราบบทบาทของสื่อที่อาจช่วยส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพป้องกันโรคโควิด-19 เมื่อศึกษาการใช้วาทกรรมภาษาและภาพและการสื่อความหมาย พบว่า สื่ออินโฟกราฟิกสุขบัญญัติต้านภัยโควิด-19 มีการใช้วาทกรรมภาษาและภาพและการสื่อความหมายเสริมกัน โดยในความหมายปฏิบัติการด้านความคิด ภาษาสื่อความหมายที่เป็นเนื้อหาหลักและรายละเอียด ภาพสื่อความหมายที่เน้นย้ำให้จดจำเนื้อหาสำคัญ ภาษาสื่อความหมายปฏิสัมพันธ์ทางสังคมด้วยคำแนะนำและภาพสื่อความหมายเพิ่มเติมที่โน้มน้าวให้ปฏิบัติ นอกจากนี้ ภาษาและภาพสื่อความหมายปฏิบัติการร่วมกันในรูปแบบของสื่ออินโฟกราฟิก ภาษาจึงมีคุณลักษณะ ของภาพ คือ กระชับ มีขนาด ตำแหน่ง และสีสดดึงดูดให้สนใจ การวิเคราะห์ยังพบว่าวาทกรรมภาษาและภาพ และการสื่อความหมายในสื่อสุขบัญญัติต้านภัยโควิด-19 เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม 3 ด้าน ได้แก่ วัฒนธรรมสุขภาพ วัฒนธรรมสังคม และวัฒนธรรมการสื่อสาร วาทกรรมพหุรูปแบบที่เสริมกันระหว่างภาษาและภาพของ สื่อสุขบัญญัติต้านภัยโควิด-19 รวมทั้งวัฒนธรรมอาจมีบทบาทนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพตาม แนวฐานวิถีชีวิตใหม่ด้วยสุขบัญญัติ

คำสำคัญ สุขบัญญัติแห่งชาติ โควิด-19 วาทกรรมพหุรูปแบบ วัฒนธรรมสุขภาพ พฤติกรรมสุขภาพ

¹ คณะภาษาและการสื่อสาร สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

เลขที่: 148 ถ. เสร้ไทย แขวง คลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240

E-mail: compol@outlook.com

**บทความฉบับสมบูรณ์เผยแพร่ในวารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 (กรกฎาคม-ธันวาคม) 2565

National Health Recommendations Media against Covid19: Multimodal Discourse and Role

Compol Swangboonsatic¹

Abstract

The Ministry of Public Health in Thailand had applied the National Health Recommendations and Covid19 preventive measures to promote health behaviors through infographics following their 'National Health Recommendations-based New Normal' policy in 2020. These infographics were analyzed qualitatively with Multimodal Discourse Analysis in order to investigate the use of language, images and meanings and to explain the possible role of the media in promoting health behaviors against Covid19. The results show that both language and images in the infographics complement each other to enhance meanings. By ideational meaning, language communicates the main content and details whilst images emphasize the main content with representational meaning. Suggestive language is used to communicate interpersonal meaning and human images with interactive meaning are employed for persuasive effects. In terms of textual and compositional meanings, both language and images are influenced by the characteristics of infographics and language therefore has image quality of being succinct with font size, positions and colors attractive to eyes. Moreover, results indicate that the multimodal discourse of the media is related to three types of culture; namely, health culture, social culture and communication culture. The National Health Recommendations-based New Normal

¹ Graduate School of Language and Communication, National Institute of Development Administration (NIDA)
148 Serithai Road, Klong-Chan, Bangkok 10240, THAILAND.
E-mail: compol@outlook.com

health behaviors could be encouraged by the combination of multimodal discourse and inclusive culture.

Keywords: National Health Recommendations, Covid19, Multimodal Discourse Analysis,
Health culture, Health behavior

ทัศนคติเกี่ยวกับการใส่หน้ากากอนามัยที่มีผลต่อการสื่อสารระหว่างบุคคล เปรียบเทียบระหว่างคนไทยและคนญี่ปุ่น**

ขวัญจิรา เสนา¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใส่หน้ากากอนามัยในขณะสนทนาของคนไทยและคนญี่ปุ่น และศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับการใส่หน้ากากอนามัยที่มีผลต่อการสื่อสารระหว่างบุคคลที่แตกต่างกันระหว่างคนไทยและคนญี่ปุ่น โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์เก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างชาวไทยจำนวน 527 คน และชาวญี่ปุ่น 394 คน ผลการศึกษาพบว่า เหตุผลในการใส่หน้ากากอนามัยของคนไทยและคนญี่ปุ่นตั้งแต่ก่อนการระบาดและช่วงที่มีการระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่แตกต่างกัน และพบว่าคนญี่ปุ่นใส่หน้ากากในหลากหลายสถานการณ์มากกว่าคนไทย ส่วนทัศนคติต่อการใส่หน้ากากอนามัยในช่วงที่มีการแพร่ระบาดนั้นมีทัศนคติด้านลบ เช่น พูดคุยไม่สะดวก อึดอัด รำคาญเป็นไปในลักษณะเดียวกันทั้งคนไทยและคนญี่ปุ่น แต่คนญี่ปุ่นจะมีทัศนคติด้านบวกของการใส่หน้ากากอนามัยมากกว่าคนไทย นอกจากนี้ผลกระทบต่อการสื่อสารเมื่อใส่หน้ากากอนามัยนั้นทั้งคนไทยและคนญี่ปุ่นจะมีความรู้สึกที่ต้องพูดให้ชัดเจนขึ้น เสียงดังขึ้น ต้องเงี่ยหูฟัง และต้องตีความท่าทางประกอบมากกว่าปกติ แต่คนไทยจะมีความรู้สึกถึงผลกระทบต่อการสื่อสารในทุกประเด็นมากกว่าคนญี่ปุ่นทั้งหมด ซึ่งเป็นไปได้ว่าคนญี่ปุ่นมีความคุ้นเคยกับการใส่หน้ากากอนามัยมากกว่าคนไทยจึงทำให้ไม่รู้สึกถึงความยากลำบากในการสื่อสารที่เปลี่ยนไปมากเท่าคนไทย นอกจากนี้คนไทยมีแนวโน้มตีความอารมณ์ทางสีหน้าแตกต่างจากคนญี่ปุ่น โดยที่คนไทยจะตีความสีหน้าเมื่อไม่เห็นปากได้ยากกว่าไม่เห็นดวงตา ขณะที่คนญี่ปุ่นจะตีความสีหน้าเมื่อไม่เห็นดวงตาได้ยากกว่าไม่เห็นปาก จากการศึกษาสามารถกล่าวได้ว่าการใส่หน้ากากอนามัยนั้นมีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบต่อความรู้สึกและการสื่อสารระหว่างบุคคลของคนไทยมากกว่าคนญี่ปุ่น

คำสำคัญ หน้ากากอนามัย อารมณ์ทางสีหน้า การสื่อสารระหว่างบุคคล คนญี่ปุ่น ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่

¹ คณะภาษาและการสื่อสาร สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

เลขที่: 148 ถ. เสร้ไทย แขวง คลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240

E-mail: khwan.sena@gmail.com

**บทความฉบับสมบูรณ์เผยแพร่ในวารสาร JSN Journal, วารสารของสมาคมญี่ปุ่นศึกษาแห่งประเทศไทย (ยังไม่ระบุฉบับ)

พฤติกรรมกำบังกำโรค COVID 19 ในกลุ่มวัยเรียน และระบบกำเบำระวังและสื่อสำรเตือนภัยพฤติกรรมสุขภำพ**

ธนำกร วร่ำมพร¹
วันเฉลิม รัตพร²
ยุตพงษ์ ขวัญขึ้น³

บทคัดย่อ

กำรศึกษำครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษำสถำนกำรณ์พฤติกรรมกำบังกำโรค COVID-19 ในกลุ่มวัยเรียน และศึกษำระบบกำเบำระวังและสื่อสำรเตือนภัยพฤติกรรมสุขภำพ เป็นกำรวิจัยเชิงปริมำณ ศึกษำพฤติกรรมสุขภำพกำบังกำ COVID-19 พฤติกรรมกำล้อมวงกินอำหำรร่วมกับเพื่อนหรือคนในครอบครัว และควำมตระหนักรู้ต่อพฤติกรรมกำล้อมวงกินอำหำรร่วมกับเพื่อนหรือคนในครอบครัวของกลุ่มนักเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามรูปแบบออนไลน์ วิเคราะห์เชิงพรรณนำได้แก่ จำนวน ร้อยละ และวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษำแนวทำง วิธีกำรดำเนินกำงเบำระวังและสื่อสำรเตือนภัยพฤติกรรมสุขภำพ โดยกำรวินำเคราะห์เนื่อหำ

ผลกำรศึกษำพบวำ พฤติกรรมกำบังกำโรคโควิด 19 ในกลุ่มวัยเรียน ที่มีควำมเสี่ยงคือ พฤติกรรมกำล้อมวงรับประทำนอำหำรร่วมกับเพื่อน คนในครอบครัว ตอปปฏิบัติเป็นประจำ/ปฏิบัติบำงครั้งร้อยละ 87.9 เหตุผลของกำล้อมวงกินอำหำรร่วมกับเพื่อนหรือคนในครอบครัว คือเป็นวัฒนธรรมที่เคยชิน เป็นคนใกล้ชิดไว้วางใจได้ และเป็นกำรสร้ำงสัมพันธ์ที่ดี และพบว่ากลุ่มวัยเรียนมีควำม

¹ กองสุขศึกษำ กรมสนับสนุนบริการสุขภำพ กระทรวงสำธำรณสุข
เลขที่: ชั้น 4 กระทรวงสำธำรณสุข ถนนติวำนนท์ ต่ำบลตล่ำดขวัญ อำเภอเมือง จังหวัตนนทบุรี 11000
E-mail: thana1998@hotmail.com

² กองสุขศึกษำ กรมสนับสนุนบริการสุขภำพ กระทรวงสำธำรณสุข
เลขที่: ชั้น 4 กระทรวงสำธำรณสุข ถนนติวำนนท์ ต่ำบลตล่ำดขวัญ อำเภอเมือง จังหวัตนนทบุรี 11000
E-mail: -

³ กองสุขศึกษำ กรมสนับสนุนบริการสุขภำพ กระทรวงสำธำรณสุข
เลขที่: ชั้น 4 กระทรวงสำธำรณสุข ถนนติวำนนท์ ต่ำบลตล่ำดขวัญ อำเภอเมือง จังหวัตนนทบุรี 11000
E-mail: yutthapong2009@hotmail.com

**บทควำมฉบับสมบุรณ์เผยแพร่ในวารสำรสุขศึกษำและสื่อสำรสุขภำพ ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 (กรกฎำคม-ธันวำคม) 2565

ตระหนักอยู่ในระดับไม่ดี ร้อยละ 34.2 โดยมีความเห็นว่าการล้อมวงกินอาหารร่วมกันกับเพื่อนหรือคนในครอบครัว ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ยังสามารถทำได้ ร้อยละ 52.6 รู้สึกว่าการล้อมวงกินอาหารร่วมกันกับเพื่อนหรือคนในครอบครัว ไม่ได้มีความเสี่ยงสูงที่จะติดเชื้อโควิด 19 ร้อยละ 39.7

ระบบการเฝ้าระวังและสื่อสารเตือนภัยพฤติกรรมสุขภาพ มีกระบวนการดังนี้คือ 1. จัดทำแผน/กรอบการเฝ้าระวังและสื่อสารเตือนภัย 2. พัฒนาเครื่องมือ 3. เก็บรวบรวมข้อมูล 4. วิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล 5. จัดทำสื่อและ/หรือจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย 6. สื่อสารเตือนภัยพฤติกรรมสุขภาพผ่านช่องทางต่าง ๆ

คำสำคัญ เฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพ สื่อสารเตือนภัย การป้องกันโรค COVID-19

COVID-19 Prevention Behavior in School Age Groups and Surveillance and Warning Communication for Health Behaviors

Thanakorn Varumporn¹

Wanchaloem Rattapon²

Yuttapong Khuncheun³

Abstract

The purpose of this study was to study the situation of COVID-19 prevention behavior in school age groups and study of the surveillance and warning communication system for health behaviors. The study is quantitative research. Study about COVID-19 prevention behavior, behavior of eating together with friends or family and awareness about behavior of eating together with friends or family in school age groups. The data collected by online questionnaire and data were analyzed by percentage. The qualitative research by study process of surveillance and warning communication for health behaviors and data were analyzed by content analysis, The result found that, risk of COVID-19 prevention behavior in school age groups, the behavior of eating together with friends or family by regular practice/sometimes practice 87.9%. The cause of eating together with friends or family that customary culture, A close and reliable person, build a good relationship and found that school age

¹ Health Education Division, Department of Health Service Support, Ministry of Public Health
Tiwanon Road, Talat Khwan, Mueang Nonthaburi, Nonthabur 11000, THAILAND.
E-mail: thana1998@hotmail.com

² Health Education Division, Department of Health Service Support, Ministry of Public Health
Tiwanon Road, Talat Khwan, Mueang Nonthaburi, Nonthabur 11000, THAILAND.
E-mail: -

³ Health Education Division, Department of Health Service Support, Ministry of Public Health
Tiwanon Road, Talat Khwan, Mueang Nonthaburi, Nonthabur 11000, THAILAND.
E-mail: yuttapong2009@hotmail.com

groups have awareness in low level 34.2% by the opinion that eating together with friends or family during to the epidemic situation of COVID-19 still be done 52.6%, feel that eating together with friends or family are not at high risk of contracting COVID-19 39.7%. The system of surveillance and warning communication for health behaviors have process then 1) Prepare plans/ framework for surveillance and warning communication for health behaviors 2) development of surveillance and warning communication for health behaviors tools. 3) data collection 4) data analysis and interpretation 5) create media/make policy suggestions. 6) warning communication for health behaviors on channels

Keywords: Surveillance, Warning Communication, COVID-19 Prevention Behavior